

Իրավունքների Պատշաճացում
Առանց Սահմանների ՀԿ

NATIONAL
ENDOWMENT
FOR
DEMOCRACY

SUPPORTING FREEDOM AROUND THE WORLD

«ԱՊՕՐԻՆԻ ԾԱԳՈՒՄ ՈՒՆԵՑՈՂ ԳՈՒՅՔԻ
ԲՈՆԱԳԱՆՁՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՎ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ
ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐ ԻՐԱԿԱՆԱՅՆՈՂ ԴԱՏԱԽԱՋՆԵՐԻ
ԹԵԿՆԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿԸ ՀԱՄԱԼՐԵԼՈՒ
ՀԱՄԱՐ ԱՆՑԿԱՅՎԱԾ ԲԱՑ ՄՐՑՈՒՅԹԻ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Իրավունքների Պաշտպանություն
Առևտրի Սահմանների ՀԿ

Մույն ամփոփումը պատրաստվել է «Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» հասարակական կազմակերպության կողմից իրականացվող «Դատական ավելի մեծ բարեփոխումների խթանում» ծրագրի շրջանակներում: Ծրագիրն իրականացվել է ԱՄՆ Ժողովրդավարության ազգային հիմնադրամի (NED) ֆինանսավորմամբ:

Զեկույցում տեղ գտած տեսակետները և վերլուծությունները արտահայտում են հեղինակների կարծիքը և կարող են չհամընկնել Ժողովրդավարության զարգացման հիմնադրամի տեսակետների և դիրքորոշումների հետ:

«Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքով նախատեսված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակը համալրելու համար անցկացվող բաց մրցույթի մշտադիտարկումը իրականացրել է և ամփոփումը կազմել է Դիանա Հարությունյանը: Ամփոփումը խմբագրել է Արաքս Մելքոնյանը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ.....	4
1. Մրցույթի անցկացման կարգը և նկարագրությունը.....	4
1.1. Դատախազների թեկնածուներին ներկայացվող պահանջները.....	6
1.2. Որակավորման հանձնաժողովի կազմը.....	7
2. Մրցույթի ընթացքը.....	8
2.1 Կենսագրական տվյալների ներկայացում.....	9
2.2 Թեկնածուների բարեվարքության վերաբերյալ տեղեկություն և Հանձնաժողովի կողմից տրված հարցադրումներ	10
2.3 Մասնագիտական պատրաստվածության ստուգում.....	12
3. Մրցույթի արդյունքների ամփոփում և դրանց հրապարակում	14
ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄՆԵՐ	14
ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	15

ՆԱԽԱԲԱՆ

Կարևորելով դատախազական համակարգում դատախազների համալրման գործընթացի վերահսկողությունը՝ «Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» հասարակական կազմակերպության կողմից 2024 թվականին իրականացվել է «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքով նախատեսված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակը համալրելու համար անցկացվող բաց մրցույթի մշտադիտարկում: Սեփական դիմումի հիման վրա ստանալով դիտորդի կարգավիճակ՝ Կազմակերպությունը դիտարկել է 2024 թվականի հոկտեմբերի 7-ին կայացած «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքով նախատեսված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակի համալրման նպատակով կազմակերպված բաց մրցույթը:

1. Մրցույթի անցկացման կարգը և նկարագրությունը

Մրցույթի անցկացման կարգը

ՀՀ գլխավոր դատախազի՝ 2018թ. ապրիլի 26-ին Դատախազների թեկնածությունների ցուցակը համալրելու համար անցկացվող բաց և փակ մրցույթի կազմակերպման կարգը սահմանելու մասին թիվ 43 հրամանի 4-րդ բաժնի 19-րդ կետի համաձայն՝ «Հարցազրույցը հայտատուի մասնագիտական պատրաստվածության, գործնական հմտությունների, իր կարգավիճակին վերաբերող հիմնարար իրավական ակտերի պահանջներին տեղեկացվածության, նրա անձնական որակների և արժանիքների (ինքնատիրապետում, վարվեցողություն, ունկնդրելու կարողություն, հաղորդակցման հմտություններ, վերլուծական կարողություններ և այլն) հատկանիշների ստուգումն է, որը կատարվում է այդ նպատակով կազմված հարցաշարի հիման վրա տրված հարցերի միջոցով:¹

Անդրադառնալով մրցույթի կազմակերպման կարգով սահմանված, միայն հարցազրույցի անցկացման ձևաչափով թեկնածուի մասնագիտական որակների ստուգմանը՝ կարծում ենք, որ նախքան հարցազրույցի փուլը, թեկնածուները պետք է պարտադիր անցնեն գրավոր

¹Տե՛ս https://www.prosecutor.am/storage/orders/orders_21_1685023080.pdf

քննություն, որը հնարավորություն կտա ստուգելու թեկնածուների մասնագիտական պատրաստվածությունը, ինչը անխուսափելիորեն կարևոր է դատախազի պաշտոնը ստանձնելու համար, զրավոր քննությունը հաղթահարելուց հետո թեկնածուներին հնարավորություն տալ մասնակցելու հարցազրույցի փուլին, որի արդյունքում կգնահատվեն թեկնածուի անձնական հատկանիշները, կստուգվեն թեկնածուի մասնագիտական կարողությունները, այդ համատեքստում նաև արագ կողմնորոշվելու ունակությունը և այլ հատկանիշներ:

Ներկայումս գործող կարգով հարցազրույցի փուլը բաղկացած է յուրաքանչյուր հայտատուի անձնական գործի, ներառյալ՝ Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի տրամադրած եզրակացության և անցած մասնագիտական փորձի ներկայացումից և մասնագիտական պատրաստվածության ստուգումից:

Անդրադառնալով հարցազրույցի փուլի ընթացքում միայն մասնագիտական հարցերի առաջադրմանը՝ կարծում ենք, որ մասնագիտական ստուգմանը զուգահեռ, կարևոր է ներդնել նաև վարքագծի կանոնների վերաբերյալ հիպոթետիկ խնդիրներ: Այն հնարավորություն կտա ստուգելու հայտատուի մոտեցումը դատախազի վարքագծի կանոններին և այն պահանջներին, որոնք ներկայացվում են դատախազին:

Դիտարկված մրցույթի նկարագրություն

ՀՀ գլխավոր դատախազության պաշտոնական կայքէջում 23.07.2024 թվականին հրապարակվել է «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակի համալրման նպատակով անցկացվող մրցույթի մասին հայտարարությունը²:

«Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակների համալրման նպատակով Գլխավոր դատախազին առընթեր որակավորման հանձնաժողովի կողմից անցկացվում է առանձին մրցույթ՝ հարցազրույցի միջոցով:

² Տե՛ս <https://www.prosecutor.am/annoucement/3077>

Հարցազրույցն իրականացվում է յուրաքանչյուր հավակնորդի հետ առանձին: Հարցազրույցը հայտատուի մասնագիտական պատրաստվածության, գործնական հմտությունների, իր կարգավիճակին վերաբերող հիմնարար իրավական ակտերի պահանջներին տեղեկացվածության, նրա անձնական որակների և արժանիքների (ինքնաստիքապետում, վարվեցողություն, ունկնդրելու կարողություն, հաղորդակցման հմտություններ, վերլուծական կարողություններ և այլն) հատկանիշների ստուգումն է, որը կատարվում է այդ նպատակով կազմված հարցաշարի հիման վրա տրված հարցերի միջոցով: Հարցազրույցի ընթացքում հանձնաժողովի յուրաքանչյուր անդամ հավակնորդին կարող է տալ առավելագույնը երկու հարց, սակայն ընդհանուր հարցերի քանակը պետք է լինի առնվազն 6-ը: Հարցերից առնվազն 2-ը պետք է վերաբերեն «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված կարգավորումներին: Հարցին պատասխանելու համար հավակնորդի ցանկության դեպքում տրվում է ողջամիտ ժամանակ՝ պատրաստվելու համար: Յուրաքանչյուր հարցից հետո հարց տվող հանձնաժողովի անդամը հայտարարում է պատասխանի ճիշտ կամ սխալ, մասնակի ճիշտ կամ մասնակի սխալ լինելը, իսկ սխալ կամ մասնակի ճիշտ լինելու դեպքում նշում է ճիշտ պատասխանը:³

1.1. Դատախազների թեկնածուներին ներկայացվող պահանջները

«Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ դատախազների թեկնածությունների ցուցակը համալրելու նպատակով անցկացվող բաց մրցույթին կարող են մասնակցել 22-ից մինչև 63 տարեկան այն Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիները, ովքեր համապատասխանում են հետևյալ պահանջներին.

- Թեկնածուն ունի Հայաստանի Հանրապետությունում բակալավրի, մագիստրոսի կամ դիպլոմավորված մասնագետի բարձրագույն իրավաբանական կրթության որակավորման աստիճան, կամ նմանատիպ աստիճան, որը ստացվել է օտարերկրյա պետությունում, պայմանով, որ այդ աստիճանը ճանաչվել և համարժեք ճանաչման ընթացակարգը իրականացվել է Հայաստանի Հանրապետությունում գործող օրենքներով,

³ ՀՀ Գլխավոր դատախազի 47-րդ հրաման:

Տե՛ս https://www.prosecutor.am/storage/orders/orders_215_1685023080.pdf

- թեկնածուն տիրապետում է հայերեն լեզվին,
- թեկնածուի նկատմամբ չեն տարածվում սույն օրենքի 34-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված սահմանափակումները:

Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձմանն ուղղված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակում ընդգրկվելու համար մրցույթին կարող է մասնակցել առնվազն երկու տարվա իրավաբանի մասնագիտական աշխատանքային ստաժ ունեցող թեկնածուն:⁴

1.2. Որակավորման հանձնաժողովի կազմը

Համաձայն «Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի 3-րդ մասի՝ Որակավորման հանձնաժողովը, որպես կանոն, կազմված է ինն անդամից, իսկ «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակի համալրման նպատակով անցկացվող բաց մրցույթին, հանձնաժողովի կազմը տասնմեկն է:

Հանձնաժողովի կազմի մեջ են ներառված ՀՀ գլխավոր դատախազի կողմից նշանակվող հետևյալ անձինք՝ գլխավոր դատախազի մեկ տեղակալը, չորս դատախազներ, չորս իրավաբան-գիտնականներ, իսկ ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձմանն ուղղված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակի համալրման նպատակով անցկացվող բաց մրցույթի դեպքում՝ նաև երկու փորձագետներ, որոնք նշանակվում են գլխավոր դատախազի կողմից: Փորձագետները պետք է ունենան առնվազն երեք տարվա աշխատանքային փորձ՝ ապօրինի ակտիվների վերադարձի ոլորտում կամ կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության ոլորտում, ինչը երաշխավորում է, որ հանձնաժողովը կազմված է փորձառու մասնագետներից, որոնք ունեն անհրաժեշտ գիտելիքներ և փորձ:

2024 թվականի հոկտեմբերի 7-ին կայացած «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակի համալրման

⁴ Դատախազության մասին ՀՀ օրենք, հոդված 33.1-րդ:

նպատակով անցկացվող բաց մրցույթին հանձնաժողովի նիստին մասնակցել են հետևյալ անդամները՝

- Արթուր Պողոսյան - հանձնաժողովի նախագահ, ՀՀ գլխավոր դատախազի տեղակալ
- Էդգար Արսենյան - հանձնաժողովի անդամ, ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտեում մինչդատական վարույթի օրինականության նկատմամբ հսկողության վարչության պետ
- Արտակ Հարությունյան - հանձնաժողովի անդամ, ՀՀ գլխավոր դատախազության մարդու դեմ ուղղված հանցագործությունների գործերով վարչության պետ
- Կարեն Հարությունյան - հանձնաժողովի անդամ, ՀՀ զինվորական դատախազի տեղակալ
- Տաթևիկ Սարուխանյան - հանձնաժողովի անդամ, ՀՀ գլխավոր դատախազության պետական շահերի պաշտպանության վարչության պետ
- Տաթևիկ Սուջյան - ԵՊՀ իրավագիտության ֆակուլտետի քրեական դատավարության և կրիմինալիստիկայի ամբիոնի դասախոս, իրավաբանական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ
- Քրիստինե Գաբուզյան - ԵՊՀ իրավագիտության ֆակուլտետի քաղաքացիական իրավունքի ամբիոնի դասախոս, իրավաբանական գիտությունների թեկնածու
- Վիտալի Կասկո - Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձմանն ուղղված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակի համալրման նպատակով բաց մրցույթներն անցկացնող հանձնաժողովի փորձագետ
- Սոնա Այվազյան - Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձմանն ուղղված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակի համալրման նպատակով բաց մրցույթներն անցկացնող հանձնաժողովի փորձագետ

Մրցույթին փորձագետ Վիտալի Կասկոյի մասնակցությունն իրականացվել է տեսակապի միջոցով: Մրցույթի ընթացքում փորձագետի, թեկնածուների և հանձնաժողովի անդամների միջև հաղորդակցությունը ապահովվել է համաժամանակյա թարգմանությամբ՝ ռուսերենից հայերեն և հայերենից ռուսերեն՝ ըստ անհրաժեշտության:

2. Մրցույթի ընթացքը

«Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակների համալրման նպատակով անցկացված մրցույթը տեղի է ունեցել 2024 թվականի հոկտեմբերի 7-ին՝ ՀՀ գլխավոր դատախազության շենքում: Մրցույթի մեկնարկի ժամանակ սահմանվել էր 11:00-ը, սակայն, կատարվել է ժամի փոփոխություն, ինչով պայմանավորված մրցույթը մեկնարկել է ժամը 12:00-ին:

Հարցազրույցին մասնակցելու հնարավորություն են ստացել մրցույթին հայտ ներկայացրած 7 թեկնածուներ, սակայն հարցազրույցին մասնակցել են միայն 4 թեկնածուներ: Մրցույթի նախնական ժամին մասնակիցների թիվը եղել է 5-ը, սակայն թեկնածուներից մեկը հրաժարվել է մասնակցել մրցույթին:

Մրցույթին մասնակցած 4 թեկնածուներից 3-ը հանդիսացել են իգական սեռի ներկայացուցիչներ, 1-ը՝ արական սեռի: Մրցույթին մասնակցած թեկնածուներից 3-ը հարցազրույցին մասնակցում էին առաջին անգամ, թեկնածուներից մեկը՝ երկրորդ անգամ:

2.1 Կենսագրական տվյալների ներկայացում

Սահմանելով մրցույթի մեկնարկը՝ Հանձնաժողովի նախագահը հայտարարել է, որ նիստը իրավագոր է, ինչից հետո մրցույթը սկսվել է և հերթականությամբ թեկնածուները հրավիրվել են հարցազրույցի:

Յուրաքանչյուր թեկնածուի հետ մրցույթ հարցազրույցը բաղկացած է եղել երեք հիմնական մասերից՝

Հանձնաժողովի նախագահի կողմից ներկայացվել են թեկնածուի կենսագրական տվյալները, ինչից հետո թեկնածուները պարզաբանումներ են տվել իրենց փաստաթղթերում պարունակող տեղեկությունների վերաբերյալ, իսկ որակավորման հանձնաժողովի անդամները անհրաժեշտության դեպքում հարցեր են ուղղել թեկնածուներին ներկայացված կենսագրական տվյալների առնչությամբ: Հարցերը հիմնականում վերաբերել են թեկնածուի աշխատանքային գործունեությանը, կատարված հիմնական գործառույթներին:

Մրցույթին մասնակցած բոլոր 4 թեկնածուները մասնագիտությամբ իրավաբաններ են, և յուրաքանչյուրն ունեցել է իր բնագավառում տարբեր մասնագիտական փորձառություն: Մասնավորապես, մրցույթի անցկացված ժամանակաշրջանում

- Առաջին թեկնածուն աշխատել է ՀՀ վարչապետի աշխատակազմում՝ որպես ավագ իրավաբան,
- Երկրորդ թեկնածուն աշխատել է ՀՀ գլխավոր դատախազությունում՝ որպես գլխավոր դատախազի օգնական,
- Երրորդ թեկնածուն աշխատել է «ՄԻԳՄԱ» ՍՊԸ ում՝ որպես իրավաբան,
- Չորրորդ թեկնածուն աշխատել է ՀՀ սնանկության դատարանի աշխատակազմի իրավական փորձաքննության ծառայությունում՝ որպես առաջատար մասնագետի ժամանակավոր պաշտոնակատար, ինչպես նաև Հայ-ռուսական համալսարանում՝ որպես դասախոս:

2.2 Թեկնածուների բարեվարքության վերաբերյալ տեղեկություն և Հանձնաժողովի կողմից տրված հարցադրումներ

Որակավորման հանձնաժողովի կողմից մանրամասն քննարկման առարկա է դարձել Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի (հետայսու տեքստում՝ ԿԿՀ) կողմից տրված բարեվարքության եզրակացությունը: Հանձնաժողովի նախագահը ներկայացրել է ԿԿՀ կողմից տրված բարեվարքության ստուգման եզրակացության եզրափակիչ մասը:

Կազմակերպության կողմից հարցում է կատարվել Հանձնաժողով, որով հայցվել է տեղեկություն, թե թեկնածուներից քանիսի՞ վերաբերյալ է Հանձնաժողովի խորհրդատվական եզրակացությունը եղել «դրական» և քանիսի՞նք՝ «բացասական», «բացասական» եզրակացության հանգելու պատճառները, օրինակ՝ գույքային դրությունը, նախկինում իրավախախտման համար պատասխանատվության ենթարկված լինելը, քրեական ենթամշակույթին հարելու հնարավորությունը և այլն: Համաձայն հանձնաժողովի տրամադրած պատասխանի՝ ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձմանն ուղղված գործառույթներ իրականացնող ստորաբաժանման դատախազների թեկնածությունների

ցուցակը համալրելու նպատակով անցկացված մրցույթին մասնակցության հայտ ներկայացրած թվով 7, ինչպես նաև մրցույթին մասնակցած թվով 4 թեկնածուների վերաբերյալ Հանձնաժողովը տրամադրել է դրական եզրակացություն: Այնուամենայնիվ, ինչպես որակավորման հանձնաժողովի անդամների այնպես էլ միջազգային փորձագետի կողմից հարցադրումներ են կատարվել թեկնածուների բարեվարքության վերաբերյալ:

Հարցեր թեկնածուների բարեվարքության վերաբերյալ

Հնչեցված հարցերը վերաբերել են, մասնավորապես՝

- Արդյո՞ք թեկնածուն ունի այնպիսի ազգականներ, ովքեր հանրային պաշտոն են զբաղեցնում,
- Թեկնածուի ֆինանսական միջոցներին, կանխիկ գումարի ծագման աղբյուրին, կատարված ծախսերին, ինչպես նաև գումարի անհամապատասխանությանը,
- Արդյո՞ք նախորդ հանրային աշխատանքում աշխատելիս թեկնածուն ստացել է թանկ նվեր,
- Թեկնածուի՝ Պետական եկամուտների կոմիտեում աշխատելու ժամանակ վերջինիս ամուսինը հանդիսացել է անհատ ձեռնարկատեր, արդյո՞ք առկա է եղել շահերի բախում,
- Թեկնածուն մեծ թվով աշխատանք է փոխել, արդյո՞ք կարող է համոզել հանձնաժողովին որ 1-2 տարում չի փոխի աշխատանքը,
- Ո՞րն է եղել թեկնածուի մասնագիտական ձախողումը,
- Արդյո՞ք թեկնածուն ունի սեփականություն,
- Ինչո՞վ է զբաղվում թեկնածուի ամուսինը,
- Ո՞րն է թեկնածուի՝ նախորդ մրցույթին ստացած բացասական որոշման պատճառը,
- Արդյո՞ք թեկնածուն վարում է մեքենա,
- Ի՞նչ միջոցներով է գնել թեկնածուն իր մեքենան,
- Ունեցե՞լ է արդյոք թեկնածուն ՃՊ խախտումներ,
- Ո՞րն է թեկնածուի կողմից բնակարանի ձեռքբերման գումարի աղբյուրը:

Հարցեր թեկնածուների գիտելիքների և հմտությունների վերաբերյալ

- Թեկնածուի աշխատանքային գործառույթներին, դատական ներկայացուցչության փորձին,
- Արդյո՞ք թեկնածուն պատրաստ է ոչ ազատ գրաֆիկով աշխատանքի,
- Ի՞նչ թեմաներով է թեկնածուն ներգրավված եղել որպես փորձագետ ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ում, Եվրոպայի խորհրդի և Համաշխարհային բանկի հայաստանյան գրասենյակներում:

Թեկնածուներին տրվել են նաև տեսական հարցեր, օրինակ՝

- Ո՞րն է դատախազ դառնալու շարժառիթը,
- Եղե՞լ է դեպք, երբ թեկնածուն էթնական երկընտրանքի առաջ կանգնի,
- Ի՞նչ իրավիճակում կարող է լինել դատախազը, որ դժվարանա կամ հրաժարվի գործից,
- Ի՞նչ է շահերի բախումը, արդյոք այն կոռուպցիայի ձև է,
- Ի՞նչ նվերներ կարող է ստանալ դատախազը, օրինակ եթե գա աշխատավայր և տեսնի նվեր է առկա, ինչպե՞ս կվարվի թեկնածուն:

2.3 Մասնագիտական պատրաստվածության ստուգում

Մրցույթի վերջին փուլում ստուգվել է թեկնածուների մասնագիտական պատրաստվածությունը: Մասնագիտական գիտելիքները ստուգվել են «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքով նախատեսված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակի համալրման նպատակով անցկացվող մրցույթի հարցաշարի հիման վրա, որը նախապես հասանելի է եղել թեկնածուներին: Այս փուլում թեկնածուներին տրվել են մասնագիտական հարցեր ինչպես հանձնաժողովի բոլոր անդամների կողմից, այնպես էլ որոշ անդամների կողմից երկուական հարցի տեսքով: Բոլոր հարցերը նախապես հրապարակված հարցաշարից են եղել, որոնք հնչեցվել են ըստ հարցաշարում նշված հարցերի համարների, որից հետո հարցերը ընթերցվել

են:⁵ Հարցերի ընտրությունը կատարվել է հանձնաժողովի անդամների կողմից: Հարցաշարի հարցերը, որոնք ուղղվել են թեկնածուներին եղել են տարբեր բնույթի, միայն մեկ հարց է կրկնվել՝ ուղղված տարբեր թեկնածուների: Գտնում ենք, որ թեկնածուն վիճակահանությամբ պետք է ընտրի հարցատոմսը և պատասխանի վերջինիս:⁶

Անդրադառնալով Հանձնաժողովի կողմից հավակնորդների պատասխանների գնահատմանը, ապա Հանձնաժողովի կողմից գնահատվել են՝ ճիշտ, մասնակի ճիշտ, սխալ, մասնակի սխալ: Հավակնորդի տրված յուրաքանչյուր պատասխանից հետո հարց տվող հանձնաժողովի անդամը հայտարարել է պատասխանի ճիշտ կամ սխալ, մասնակի ճիշտ կամ մասնակի սխալ լինելը, իսկ սխալ կամ մասնակի ճիշտ լինելու դեպքում նշվել է ճիշտ պատասխանը: Թեկնածուներին ուղղված հարցերի քանակը եղել է տարբեր: Մասնավորապես թեկնածուների 3-ին տրվել է 8 հարց, մեկ թեկնածուի՝ 7 հարց: Այսպես՝

- Թեկնածուներից մեկին հանձնաժողովի կողմից հնչեցվել է 8 հարց, որոնցից 4-ին, ըստ հանձնաժողովի անդամների, թեկնածուն պատասխանել է ճիշտ, 1 հարցի՝ մասնակի ճիշտ, 3 հարցի՝ մասնակի սխալ:
- Թեկնածուներից մեկին ուղղված հարցերի թիվը 8-ն է, բոլորին թեկնածուի կողմից տրվել են ճիշտ պատասխաններ:
- Թեկնածուներից մեկին ուղղված հարցերի թիվը եղել է 8-ը, որից 3-ին թեկնածուն պատասխանել է ճիշտ, 4 հարցի՝ մասնակի սխալ, 1 հարցի՝ սխալ պատասխան:
- Թեկնածուներից մեկին հնչեցվել է 7 հարց, որից 2-ին, ըստ հանձնաժողովի անդամների, թեկնածուն պատասխանել է մասնակի ճիշտ, 2-ին՝ մասնակի սխալ, 3-ին՝ սխալ:

⁵ Հարցաշարի հարցերը տե՛ս <https://www.prosecutor.am/page/14>

⁶ Այս առաջարկությունը ներկայացվել էր Կազմակերպության կողմից իրականացված նախորդ մշտադիտարկման արդյունքներն ամփոփող գեկույցում. ԻՊԱՍ, Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին ՀՀ օրենքով նախատեսված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակը համալրելու համար 2024թ. անցկացված բաց մրցույթի դիտարկման արդյունքները, <https://prwb.am/wp-content/uploads/2024/07/%D4%B6%D5%A5%D5%AF%D5%B8%D6%82%D5%B5%D6%81.pdf>

3. Մրցույթի արդյունքների ամփոփում և դրանց հրապարակում

Համաձայն ՀՀ Գլխավոր դատախազի 23.05.2020 թվականի 47-րդ հրամանի 6-րդ մասի 36-րդ կետի՝ հանձնաժողովը տվյալ օրվա բոլոր թեկնածուների հետ հարցազրույց իրականացնելուց հետո քննարկում է յուրաքանչյուր թեկնածուի վերաբերյալ եզրակացություն տալու հարցը, որի ժամանակ Հանձնաժողովի անդամները կարող են արտահայտել իրենց կարծիքը: Նույն հրամանի 6-րդ մասի 37-րդ կետի՝ սույն կարգի 36-րդ կետում նշված քննարկումը դոնփակ է և չի ձայնագրվում: Քննարկումն ավարտելուց հետո Հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության է դնում յուրաքանչյուր թեկնածուի վերաբերյալ դրական եզրակացություն տալու հարցը: Հանձնաժողովի նախագահը, մրցույթի քվեարկության ավարտից հետո հարցազրույցի անցկացման սենյակ է հրավիրում թեկնածուներին, որտեղ բարձրաձայն ընթերցում է բոլոր եզրակացությունները:

Դիտարկման արդյունքներով՝ հարցազրույցի ավարտից հետո դոնփակության պայմաններում քննարկվել է թեկնածուների՝ մրցույթը հաղթահարելու հարցը, ինչից հետո թեկնածուները և հասարակական կազմակերպության ներկայացուցիչը հրավիրվել են դահլիճ: Ընթերցելով եզրակացությունները, հանձնաժողովի նախագահը նշել է մասնակցի ազգանունը, անունը, հայրանունը՝ նշելով եզրակացության դրական կամ բացասական լինելը: Այսպիսով, մրցույթին մասնակցած 4 թեկնածուներից 3-ին Հանձնաժողովը տվել է դրական, 1-ին՝ բացասական եզրակացություն:

ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄՆԵՐ

- «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքով նախատեսված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակի համալրման նպատակով անցկացվող մրցույթին հանձնաժողովի կազմում ներգրավված են եղել փորձագետներ, այդ թվում՝ միջազգային փորձագետ, ով մրցույթի ընթացքում բարձրաձայնել է ինչպես թեկնածուների բարեվարքության վերաբերյալ հարցեր, այնպես էլ մասնագիտական բնույթի երկուական հարց:

- Որակավորման հանձնաժողովի կողմից բարձրաձայնվել է Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից՝ թեկնածուների բարեվարքության վերաբերյալ տրամադրված եզրակացության եզրափակիչ մասերը. բոլոր թեկնածուները Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից ստացել են բարեվարքության դրական եզրակացություններ:

- «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքով նախատեսված գործառույթներ իրականացնող դատախազների թեկնածությունների ցուցակի համալրման նպատակով անցկացվող մրցույթի հարցաշարից հարցերը ընտրվել և հնչեցվել են Հանձնաժողովի անդամների կողմից:

- Մրցույթը հաղթահարել է հարցերին առավելագույն ճիշտ պատասխաններ տված 3 թեկնածուները: Մրցույթը հաղթահարած թեկնածուները աշխատել են համապատասխանաբար ՀՀ գլխավոր դատախազությունում, ՀՀ վարչապետի աշխատակազմում, «ՄԻԳՄԱ» ՍՊԸ ում:

- ՀՀ գլխավոր դատախազի հրամանով ՀՀ գլխավոր դատախազության ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման գործերով վարչության դատախազի պաշտոններում նշանակվել են թեկնածուներից երկուսը, որոնք աշխատել են համապատասխանաբար Գլխավոր դատախազությունում և «ՄԻԳՄԱ» ՍՊԸ ում⁷:

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Վերանայել որակավորման մրցույթի կազմակերպման կարգն ու պահանջները՝ նախատեսելով նոր ընթացակարգ. մրցույթը կազմակերպել երկու փուլով՝ գրավոր և բանավոր: Գրավոր փուլում իրավիճակային խնդրի հիման վրա գնահատել դիմորդի մասնագիտական պատրաստվածությունը, վերլուծական միտքը: Գրավոր փուլը հաղթահարած թեկնածուներին հրավիրել հարցազրույցի փուլի:

⁷ Տե՛ս https://www.prosecutor.am/storage/orders/orders_3242_3683303987.pdf
https://www.prosecutor.am/storage/orders/orders_3244_3685302374.pdf

- Հարցազրույցի փուլին նախատեսել նաև դատախազի վարքագծի կանոնների վերաբերյալ հիպոթետիկ խնդիր՝ գնահատելու թեկնածուի մոտեցումը դատախազի վարքագծի կանոնների պահանջներին:

- Վերանայել թեկնածուների մասնագիտական կարողությունների ստուգման փուլի ընթացքում հարցերի ընտրության կարգը՝ ներդնելով թեկնածուների կողմից հարցատոմսեր ընտրելու մեխանիզմ՝ բացառելու Հանձնաժողովի անդամների կողմից թեկնածուներին ուղղված հարցերի ընտրության սուբյեկտիվությունը: